

30.1.2015

MEDDELELSE TIL MEDLEMMERNE

Om: Andragende nr. 2554/2013 af Inaki Albin Diaz, spansk statsborger, om handicappede personers adgang til jernbanetjenester i Spanien

1. Sammendrag

Andrageren klager over en række problemer vedrørende handicappede personers adgang til jernbanetjenester i Spanien. Ifølge andrageren har den spanske jernbaneoperatør "RENFE" ikke gennemført en effektiv mobilitetspolitik til de handicappede, især med hensyn til installation af specielle løfteplatforme for at give adgang til vognsæt. Andrageren mener, at denne situation ikke er i overensstemmelse med Europa-Kommissionens meddelelse af 15. november 2010: Den europæiske handicapstrategi 2010-2020: et nyt tilsagn om et Europa uden barrierer" (COM(2010)0636).

2. Opfyldelse af betingelserne for behandling

Andragendet opfylder betingelserne for behandling (fastslået den 24. oktober 2014). Kommissionen anmodet om oplysninger (forretningsordenens artikel 216, stk. 6).

3. Kommissionens svar, modtaget den 30. januar 2015

Generelt

En stor del af andragendet består af generelle bemærkninger og overvejelser om menneskerettigheder, lighed og forskelsbehandling af handicappede. Ifølge andrager benægter den spanske jernbanevirksomhed RENFE, at der er normer, lovgivning eller andre former for forpligtelser til at sikre handicappede adgang til tog. Han vedlægger en avisartikel, hvori det nævnes, at RENFE ikke har installeret løfteplatforme på jernbanelinjen Irún-Brinkola. Der er ingen dato, og andrager giver ikke yderligere oplysninger eller faktuelle forhold.

Rettigheder for personer med handicap

Kommissionen er meget engageret i at beskytte og fremme de grundlæggende rettigheder og forbedre situationen for personer med handicap i Europa. EU tiltrådte i januar 2011 FN's konvention om rettigheder for personer med handicap, som herved blev en integreret del af EU's retsregler. EU er, inden for rammerne af sine beføjelser, bundet af konventionen om handicappedes rettigheder.

Forbedring af tilgængeligheden af det fysiske miljø, transport, informations- og kommunikationsteknologier og -systemer (ikt) samt andre faciliteter og tjenester – som en forudsætning for handicappedes fulde deltagelse – udgør et hovedformål med den europæiske handicapstrategi 2010-2020. EU's strukturfonde (navnlig Den Europæiske Fond for Regionaludvikling) er vigtige instrumenter, der er til rådighed for forbedring af adgangen til det byggede miljø. Ifølge forordningen om fælles bestemmelser for de europæiske struktur- og investeringsfonde for programmeringsperioden 2014-2020¹ skal medlemsstaterne og Kommissionen tage de fornødne skridt til at forhindre enhver forskelsbehandling på grund af handicap i forbindelse med udarbejdelsen og gennemførelsen af programmerne, og der skal under hele forberedelsen og gennemførelsen af programmerne tages hensyn til adgangen for personer med handicap. Forvaltningsmyndighederne skal sikre, at alle produkter, varer, tjenesteydelser og infrastrukturer, der er åbne for eller gives offentligheden og er medfinansieret af ESI-fondene, navnlig for så vidt angår det fysiske miljø, transport og ikt, er tilgængelige for alle borgere, også borgere med handicap i overensstemmelse med gældende ret og dermed bidrage til et miljø uden hindringer for handicappede og ældre.

Det er vigtigt at bemærke, at Spanien ratificerede både UNCRPD og dens valgfrie protokol i 2007. Som deltagerstat i konventionen er Spanien forpligtet til at beskytte og sikre alle menneskerettigheder og grundlæggende rettigheder for personer med handicap, navnlig ved at træffe passende foranstaltninger til at sikre, at personer med handicap har adgang – på lige fod med alle andre – til det fysiske miljø, transport, information og kommunikation, herunder informations- og kommunikationsteknologier og -systemer, og til andre faciliteter og tjenester, der er åbne for eller stilles til rådighed for offentligheden, både i byområder og landdistrikter (som fastsat i artikel 9 i FN's konvention om handicappedes rettigheder).

FN's komité for rettigheder for personer med handicap vedtog den 11. april 2014 den generelle bemærkning nr. 2² med henblik på at skabe yderligere klarhed omkring ovennævnte artikel 9. Stater, der er part i konventionen, er forpligtet til at sikre retten til adgang for personer med handicap "gennem en streng gennemførelse af standarder for tilgængelighed. Barrierer for adgang til eksisterende produkter, faciliteter, varer og tjenester, der er rettet mod eller åbne for offentligheden, skal gradvis fjernes på en systematisk måde og løbende overvåges med henblik på at opnå fuld tilgængelighed." Behovet for at vedtage lovgivning og overvåge gennemførelsen heraf er klar: "De deltagende stater er forpligtet til at vedtage, udbrede kendskabet til og overvåge nationale standarder for tilgængelighed. Hvis der ikke findes nogen relevant lovgivning, vil vedtagelse af en passende retlig ramme være det første skridt. Deltagende stater bør foretage en omfattende gennemgang af deres lovgivning om

---

¹ Forordning (EU) nr. 1303/2013, EUT L 347 af 20.12.2013, s. 320.

²

http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRPD/C/GC/2&Lang=en

tilgængelighed med henblik på at identificere, overvåge og afhjælpe mangler i lovgivningen og dens gennemførelse."

I overensstemmelse med den valgfrie protokol til UNCRPD, kan komitéen for rettigheder for personer med handicap, når protokollen er ratificeret, modtage og behandle henvendelser fra eller på vegne af enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner, som er underlagt jurisdiktionen i en stat, der er part i denne protokol, som hævder at være ofre for krænkelse af konventionens bestemmelser fra den pågældende deltagerstats side. En af betingelserne for, at henvendelser kan behandles, er, at alle retsmidler, der står til rådighed i hjemlandet, skal være udtømt.

Jernbane-transport

Lovgivningen i forbindelse med tilgængelighed til jernbanesystemet i EU er:

- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1371/2007 af 23. oktober 2007 om jernbanepassagerers rettigheder og forpligtelser¹
- Indtil den 31. december 2014: Kommissionens beslutning 2008/64/EF vedrørende den tekniske specifikation for interoperabilitet for "bevægelseshæmmede" i det transeuropæiske jernbanesystem for konventionelle tog og højhastighedstog²
- Fra den 1. januar 2015: Kommissionens forordning (EU) nr. 1300/2014 af 18. november 2014 om den tekniske specifikation for interoperabilitet gældende for tilgængelighed for handicappede og bevægelseshæmmede personer i EU's jernbanesystem³

Forordning (EF) nr. 1371/2007 sigter på at sikre, at handicappede og bevægelseshæmmede personer har samme mulighed for at anvende jernbanetransport på lige fod med andre passagerer. Med henblik herpå pålægger forordningen jernbanevirksomheder at etablere ikkediskriminerende adgangsbestemmelser for disse passagerer, så de har lige rettigheder til transport og ikke kan nægtes reservation eller billetkøb, medmindre dette er berettiget i henhold til disse adgangsbestemmelser, f.eks. af hensyn til sikkerheden eller køretøjernes udformning (artikel 19). I henhold til artikel 22 og 23 i forordningen skal stationsledere ved bemandede stationer og jernbanevirksomheder vederlagsfrit sørge for, at bevægelseshæmmede får assistance til stige på eller stige af et tog. I forordningen præciseres ikke, hvilke midler skal anvendes til denne assistance (rampe eller andet).

I henhold til artikel 2 i forordning (EF) nr. 1371/2007 kan medlemsstaterne fritage visse tjenester fra den fulde anvendelse af forordningen. Spanien har indrømmet tjenester i byerne, forstæderne og regioner fritagelse fra artikel 10, 21-24 og 27. Artikel 21-24 omhandler navnlig adgangen til jernbanetjenester, assistance på jernbanestationer og tog samt betingelserne for denne assistance. Dette betyder, at jernbanevirksomhederne i Spanien for tiden ikke behøver at anvende forordningen på disse tjenester. Der er anmodet om fritagelse fra artikel 21-24 for en periode på fem år. Den kan fornys to gange. Kommissionen vil i begyndelsen af 2015 fremlægge en rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om fritagelserne i

¹ EFT L 315 af 3.12.2007, s. 14-41.

² EUT L 64 af 7.3.2008, s. 72.

³ EFT L 356 af 12.12.2014, s. 110.

medlemsstaterne. De artikler i forordning (EF) nr. 1371/2007, der vedrører transport af handicappede eller bevægelseshæmmede personer, finder dog anvendelse på indenrigstjenester (langdistance) i Spanien. Det fremgår ikke klart af de dokumenter, som andrager har fremsendt, om der i forbindelse med disse tjenester har været problemer med ydelsen af assistance i henhold til forordning nr. 1371/2007.

I henhold til artikel 28 i forordning (EF) nr. 1371/2007 skal jernbaneselskaberne opstille servicekvalitetsstandarder, der bl.a. dækker ydelse af assistance, og udarbejde en årlig rapport om deres servicekvalitetsniveau. Den spanske jernbanevirksomhed RENFE har offentliggjort årsrapporter for året 2011, 2012 og 2013 på ERA-webstedet¹. I følge oplysningerne om tilgængelig jernbanetransport blev der i 2013 ydet permanent assistance på 68 jernbanestationer og særlig assistance på 58 jernbanestationer.

Den tekniske specifikation for interoperabilitet for bevægelseshæmmede omfatter tekniske normer for tilgængelighed til jernbanesystemet for handicappede og bevægelseshæmmede personer i EU's jernbanesystem. De finder anvendelse i tilfælde af fornyelse eller indretning af infrastruktur og rullende materiel, efter at Kommissionens beslutning 2008/64/EF trådte i kraft den 1. juli 2008. Den reviderede version af den tekniske specifikation for bevægelseshæmmede - Kommissionens forordning 1300/2014 - der vil træde i kraft den 1. januar 2015, vil finde anvendelse på hele jernbanenettet i EU. 2008-beslutningen finder kun anvendelse på TEN-T-net, der ikke omfatter strækningen Irún-Brinkola, som andrager henviser til. I alle tilfælde eksisterer der intet krav om systematisk at forsyne alle stationer med løfteplatforme for kørestolsbrugere.

Endelig offentliggjorde RENFE, den i dette tilfælde ansvarlige jernbanevirksomhed i Spanien, i 2010 en almindelig tilgængelighedsplan. Denne plan omfatter bl.a. indkøb af nye tog og tilpasning af det eksisterende rullende materiale, navnlig forstadstog. Dette vil omfatte strækninger som Irún-Brinkola. RENFE har også en tjenester kaldet "Atendo", der vederlagsfrit yder assistance til bl.a. handicappede og bevægelseshæmmede personer.

Konklusion

FN's konvention om handicappedes rettigheder (UNCRPD), som Spanien og EU er tiltrådt, opfordrer til lige adgang til transport og til fjernelse af adgangshindringer. Opfyldelsen af sådanne forpligtelser undersøges af FN's komité for rettigheder for personer med handicap på grundlag af de periodiske rapporter, som deltagerstaterne indgiver i overensstemmelse med artikel 35 i UNCRPD. Kontrollen foretages gennem interaktive dialoger, der afholdes med de deltagende stater med udgangspunkt i de oprindelige rapporter. Frem til september 2014 indeholdt de konkluderende bemærkninger fra udvalget om disse rapporter alle anbefalinger vedrørende adgang, og Spanien var ingen undtagelse.²

---

¹ https://eradis.era.europa.eu/interop_docs/ruSQPreports/search_results.aspx

² UNCRPD's statusrapport om Spanien kan findes her: http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/TreatyBodyExternal/Countries.aspx?CountryCode=ESP&Lang=EN

Komitéens konkluderende bemærkninger fra 2011 om Spaniens oprindelige rapport kan findes her:

http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRPD%2fC%2fESP%2fCO%2f1&Lang=en

På transportområdet findes der EU-regler, der tager hensyn til handicappede passagerers behov, navnlig inden for jernbanetransport. Det er medlemsstaterne, i dette tilfælde Spanien, der har til opgave at gennemføre dem. Ethvert problem vedrørende manglende håndhævelse af EU's lovgivning og national lovgivning skal tages op på nationalt plan. Når klagemulighederne er udtømte i Spanien, kan der klages til FN's komité for rettigheder for personer med handicap i overensstemmelse med den valgfri protokol til UNCRPD.

Hvad angår anvendelsen af forordning (EF) nr. 1371/2007 om jernbanepassagerers rettigheder og forpligtelser har Spanien fritaget visse indenlandske jernbanetjenester (by, forstad, region) fra visse artikler, navnlig vedrørende transport af handicappede eller bevægelseshæmmede personer. Ifølge et case-studie om Spanien, der er blevet foretaget i forbindelse med en undersøgelse af anvendelsen af forordning (EF) nr. 1371/2007 i EU's medlemsstater¹, ser der dog ikke ud til at være nogen betydelige problemer med anvendelsen af denne forordning i Spanien, navnlig hvad angår kravene om assistance til bevægelseshæmmede passagerer. Det noteres i undersøgelsen, at den nationale lovgivning eller kundepolitikken hos den største nationale jernbanevirksomhed i mange henseender er mere fordelagtig for passagererne end krævet i forordningen. Andrager fremsender ikke tilstrækkeligt med klare og tydelige oplysninger, der kan give Kommissionen mulighed for at iværksætte en undersøgelse af situationen i Spanien. Passagererne bør derfor først klage til jernbaneoperatøren og/eller de nationale håndhævelsesmyndigheder². Et yderligere case-studie af den generelle anvendelse af forordning (EF) nr. 1371/2007 i Spanien vil kunne inkluderes i en fremtidig gennemførelsesundersøgelse.

---

¹ <http://ec.europa.eu/transport/themes/passengers/studies/doc/2012-07-evaluation-regulation-1371-2007.pdf>

²

http://ec.europa.eu/transport/themes/passengers/rail/doc/2007_1371_national_enforcement_bodies.pdf